

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РЕДАКТОРСЬКО- ВИДАВНИЧОЇ ПОЛІТИКИ ЖУРНАЛУ «НА КАЗАЧЬЕМ ПОСТУ» У 1943 РОЦІ, ПІД ЧАС ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД НАЦИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

У статті проаналізовано роль журналу «На казачьем посту» у пропаганді ідеології колабораціонізму. Дано характеристику особливостей редакторської діяльності видання. Розкриті головні напрями видавничої політики з визнання історичної самобутності козацтва, воявоначого антикомунізму та послідовного антисталінізму, традиційних християнських догматів і російського націоналізму, антисемітизму та військового корпоративізму з нацистським вермахтом. Розглянуто основні заходи з формування антирадянського козацького руху на теренах України.

Ключові слова: колабораціонізм, козацтво, «Козацький Стан», «На казачьем посту».

Постановка проблеми. З проголошенням незалежності України розпочався новий етап теоретичного переосмислення місця та ролі патріотичного виховання радянського суспільства, особливо в часи Великої Вітчизняної війни. Відсутність державної ідеології, багатоаспектне, навіть антагоністичне сприйняття історичних подій та постатей, формують досить еkleктичну уявлення про фундаментальні основи патріотичної ідеї, що відповідно створює проблему подолання комплексу внутрішніх суперечностей, які визначають різні підходи до оцінки історичного минулого та стратегії формування основ для патріотичного виховання нації.

Актуальність визначення ідеї державного патріотизму для Української держави впродовж більш ніж двадцяти

Гула Руслан Володимирович, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри гуманітарних наук, Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

Кравець Наталія Петрівна, зав. методичним кабінетом кафедри гуманітарних наук, Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

© Гула Р.В., Кравець Н.П., 2015

років займає основне місце у науковому дискурсі історико-філософського напрямку та у всіх сферах життя суспільства. На особливу увагу заслуговують наукові антагоністичні парадигми співвідношення виявів патріотизму та колабораціонізму, військового обов'язку та зради. Досвід Великої Вітчизняної війни для сучасних дослідників є джерелом розробки концептуальних положень з вдосконалення ідеології державного будівництва у сучасних реаліях. Пошук фундаментальних констант для національної згоди та соціальної стабільності в сучасному українському суспільстві ставить на перше місце потребу вивчення історичних уроків колабораціонізму радянських громадян.

Стан дослідження проблеми. В останні десятиріччя особлива увага російської та української історіографії звернена на дослідження особливостей функціонування патріотичної ідеології в колабораціоністських військово-політичних формуваннях. Здійснено спробу дистанціювання від догматично-стандартизованого спрощеного сприйняття надскладної проблеми колаборації, яке культивувалося радянською історіографією. Одночасно слід звернути увагу на надмірне позиціювання колабораціоністських формувань як своєрідної альтернативної «третьої сили» до тоталітарних режимів нацизму та сталінізму. Така тенденція проглядається у дослідницькій діяльності К. Александрова, В. Бешанова, В. Владімірова, О. Гогуня, М. Солоніна, Б. Соколова. Виважений та об'єктивний підхід до вивчення проблеми колабораціонізму притаманний для наукових розвідок визнаних фахівців з даної проблеми – М. Семіряги, В. Солдатенко, А. Чайковського, В. Якуніна.

Метою статті є вивчення особливостей редакторсько-видавничої політики журналу «На казачьем посту» у 1943 р., під час формування Козацького Стану на теренах України.

Об'єктивний аналіз подій Великої Вітчизняної та Другої світової воєн констатує досить сумні реалії – у жодній країні, що стали жертвами гітлерівської агресії, окрім СРСР, не знайшлося такої кількості людей, які стали до лав окупаційної армії та брали участь у бойових діях проти власної держави та її союзників. За оцінками різних дослідників, ця цифра коливається в межах від 800 тис. до

1,5 млн радянських громадян, які воювали на боці нацистів. Причинами даного феномену є комплекс чинників, а саме:

1. Сукупність політичних, соціальних і національних протиріч, які залишилися у радянському суспільстві з часів Жовтневої революції 1917 р. та громадянської війни.

2. Наявність чисельної політично активної антирадянської еміграції, яка у більшості сприйняла агресію нацистської Німеччини проти СРСР як історичний шанс для реваншу за поразку у громадянській війні.

3. Готовність частини німецького генералітету до використання місцевого населення та військовополонених у бойових діях, незважаючи на опір берлінського керівництва.

4. Надважкі умови утримання радянських військовополонених та терор окупаційного режиму для цивільного населення. В окремих випадках економічний колабораціонізм був єдиним шансом для виживання в екстремальних умовах війни.

5. Боягузливість, шкурництво та негативні маргінальні риси асоціальних елементів.

Особливо драматичною у період Другої світової війни була доля донського, кубанського та терського козацтва. Страшні наслідки звірячого «розкозачення» більшовиками, ігнорування самотутніх історичних і культурних особливостей цього унікального етнічного утворення, свідоме соціальне приниження козацтва, таврування виключно як «царських сатрапів», а також замовчування його суттєвої ролі у формуванні держави, призвели до того, що нацистам вдалося ефективно залучити значну кількість козачого контингенту до служби у вермахті. За різними даними, на території Німеччини та її союзників до квітня 1945 р. перебувало від 70 до 110 тис. козаків (включно з особами старшого віку, жінками і дітьми). Цей контингент був об'єднаний у такі козачі формування:

– 15-й Козацький кавалерійський корпус Гельмута фон Панвіца – від 25 до 30 тис. особового складу;

– 1 Козацький полк генерала В. Зборовського у складі Російського охоронного корпусу (Хорватія) – 1,5 тис. офіцерів і козаків;

– Козацький резерв генерала О. Шкуро (Австрія) – до 2 тис. особового складу;

- «Козацький стан» похідного отамана Т. Доманова (Північна Італія) – 10 тис. стрйових козаків;
- Окремі козацькі частини у вермахті [25].

Слід зазначити, що активна фаза формування козацького антирадянського руху відбувалася на українських теренах. Організаційне будівництво козацьких частин було розпочато у Винницькому концтаборі військовополонених у лютому 1942 р. Вражає швидкість формування колабораціоністських настроїв у козацькому середовищі. 2 квітня 1942 р. нараховувалося 508 добровольців-козаків, із них 17 офіцерів, а вже 17 травня їх чисельність збільшилась до 1600 осіб [4, с. 5]. 18 червня 1942 р. 5826 колишніх червоноармійців, які ідентифікували себе як представники козацтва, були переведені із таборів Винниці, Ковеля, Дарниці, Білої Церкви у місто Слауту, де 6 червня 1942 р. був створений Головний штаб формування козацьких військ в Україні на чолі з колишнім полковником РСЧА А. Саркисяном. З метою координації процесів формування козацьких частин при штабі командувача таборами військовополонених був організований козацький відділ, яким керував постійний представник при штабі формування козацьких частин обер-лейтенант Ріхтер [11, с. 159].

30 червня у м. Шепетівка був повністю сформований 1-й Лейб-гвардії Отаманський полк під командуванням підполковника барона Г. фон Вольфа та Особлива півсотня для виконання особливо важливих завдань (пізніше розгорнута до сотні), до складу якої входили лише учасники громадянської війни у формуваннях С. Маркова та О. Шкуро, які були репресовані радянською владою та мали терміни позбавлення волі не менш 10 років [4, с. 5]. Наприкінці липня в м. Слаута було завершено формування 2-го Лейб-Гвардії козацького, 3-го Донського, 4-го і 5-го Кубанських і 6-го, 7-го, 12-го та 14-го Зведено-козацьких полків. Чисельність кожної частини складала від 820 до 1150 осіб (40–50 офіцерів, 80–100 урядників, 700–1000 козаків [24].

6 серпня 1942 р. усі сформовані частини були зосереджені у м. Шепетівка, де були включені у склад Козацької запасної бригади. У жовтні розпочали навчальний процес 1-е Козацьке імені отамана Платова юнкерське училище

та унтер-офіцерська школа [26, с. 469]. Сформовані в Україні козацькі частини виконували переважно функції з охорони залізниць та військових об'єктів. Частка автохтонного козацтва у цих формуваннях була досить незначною, що позначалося на їх низькому рівні боєздатності [18, с. 261].

У жовтні 1942 р., в окупованому німецькими військами м. Новочеркаськ з дозволу німецької влади пройшов козацький схід, на якому був обраний штаб Війська Донського та розпочалась організація козацьких формувань у складі вермахту, як на окупованих територіях, так і в середовищі емігрантів. Створення козацьких частин очолив колишній полковник царської армії С.В. Павлов, який за радянської влади працював інженером на одному з заводів м. Новочеркаськ. Ініціативу С.В. Павлова підтримав колишній білогвардійський генерал, активний учасник громадянської війни П.М. Краснов.

З початком визволення України частинами та з'єднаннями РСЧА, у січні-лютому 1943 р. козацькі формування на чолі зі створеним у вересні 1942 р. у м. Новочеркаськ штабом Війська Донського були передислоковані разом з біженцями у м. Маріуполь у загальній кількості близько 80 тис. козаків, 13 тис. козачок, 1674 дитини, з яких 16 тис. молодих козаків були направлені у Францію на будівельні роботи [28, с. 148-149]. Наприкінці зими 1943 р. козацькі формування були зведені у 20 козацьких полків. Кількість особового складу у частинах коливалася від 400 до 1000 осіб. У березні 1943 р. за наказом генерал-фельдмаршала Е. фон Клейста, якому були підпорядковані усі козацькі частини, донські та терські козаки були передислоковані у м. Херсон. 21 квітня 1943 р. начальник штабу ОКХ генерал К. Цайтлер підписав наказ про формування 1-ої козацької кавалерійської дивізії під командуванням Г. фон Панвіца. На базу з її формування в м. Млау (Польща) було направлено більш ніж 11538 евакуйованих козаків [17, с. 481].

У той же період, німецьке командування завершило передислокування в Крим більш ніж 120 тис. козачих, гірських і калмицьких біженців із їх майном, худобою та кіньми [19, с. 5].

За розрахунками російського дослідника К. Александрова, на терени України було передислоковано 135 850 донських, 93 957 кубанських, 23 520 терських і 11 865 ставропольських козаків, які під час евакуації були під постійним інтенсивним бомбардуванням радянської авіації [1, с. 78].

У м. Кіровоград С.В. Павлов, керуючись декларацією німецького уряду, зверненням до козацтва начальника штабу ОКВ В. Кейтеля та міністра східних територій А. Розенберга від 10 листопада 1943 р. [20], приступає до створення нового військового формування козацьких біженців. Об'єднання біженців, створене С.В. Павловим, отримало назву «Козацький Стан». Під командування С.В. Павлова стали прибувати козаки майже з усього Півдня Росії. До липня 1943 р. у районі м. Кіровоград було зосереджено близько 3000 донських козаків, з яких було сформовані 8-й та 9-й козацькі полки. Для підготовки командного складу С.В. Павлов планував відкрити офіцерську школу та школу танкістів, але внаслідок швидкого наступу радянських військ ці плани не були реалізовані. На початку зими 1943 р. у підпорядкуванні С.В. Павлова вже перебували 18 000 козаків (з жінками та дітьми). У грудні 1943 р. у м. Миколаєві відбулася нарада козачих офіцерів, на якій було прийняте рішення щодо підпорядкування усіх козачих біженців Похідному отаману військовому старшині С.В. Павлову. Таким чином, управління антирадянським козацьким рухом стало централізованим.

Основна кількість біженців на той час була сконцентрована поблизу м. Проскурів (Хмельницький). 10 січня 1943 р. С.В. Павлов підписав наказ про перехід «Козацького Стану» із Проскурова до Львова. Під час передислокації Козацького Стану, за свідченнями О. Ленінова, величезні втрати серед біженців стали наслідком майже повного контролю червоним партизанським рухом за транспортними артеріями Кіровоград – Бобринець – Новий Миргород – Стара Буська – Новоукраїнка – Первомайськ – Криве Озеро – Христинівка – Струнків – Ольгополь – Балта – Войтівка – Бершед – Гайсін – Шпола. Окрім того, досить активно та ефективно проводилася пропагандистська робота червоних партизан з деморалізації козацтва на основі використання

проблем і протиріч, які існували у козацькому середовищі [19, с. 22-24]. У лютому-березні 1944 р. «Козацький Стан» був передислокований на терени Білорусі.

З метою проведення цілеспрямованої контрпропагандистської роботи та військово-патріотичного виховання антикомуністичного козацького руху активно використовувалися друковані засоби масової інформації. Серед них особливе місце займав журнал козаків-білоемігрантів «На казачьем посту». Видання існувало на кошти міністерства пропаганди Німеччини та було розташоване в Берліні на вул. Вікторієнштрассе. Головним редактором журналу був сотник П. Гусев. Перший номер журналу вийшов 25 квітня 1943 р. Усього було надруковано 43 номери. Останній номер датується 1 лютим 1945 р. З 1944 р. в історичних дослідженнях позиціонується як офіційний орган Головного управління козацьких військ вермахту.

Видання характеризувалося досить високим рівнем публіцистики. Серед його авторів був відомий талановитий літератор, генерал П.М. Краснов (у 1944–1945 рр. – начальник Головного управління козацьких військ вермахту). Також характерними рисами видання були збалансований підхід до використання усіх жанрів журналістики (статті, замітки, історичні розвідки та есе), багатьох видів літературної творчості (хроніки, історичні романи, вірші, памфлети) та специфічних форм воєнно-політичної пропаганди (обмін бойовим досвідом, популяризація військових подвигів, військово-технічна пропаганда).

Аналізуючи видання в період 1943 р., необхідно зазначити, що патріотизм козацьких формувань формувався на основі комплексу визнання історичної самобутності козацтва, войовничого антикомунізму та послідовного антисталінізму, традиційних християнських догматів і російського націоналізму, антисемітизму та військового корпоративізму з нацистським вермахтом.

Принцип історизму був реалізований у видавничій політиці журналу через публікації історичних розвідок, есе, уривків із історичних романів, потрібно зазначити, що наукові розвідки та літературні твори були достатньо високого рівня [9;10]. Окремо слід підкреслити значення

літературно-історичних творів П.М. Краснова, особливо «Історичних нарисів Дону», які публікувалися впродовж майже усього другого півріччя 1943 р. [16].

У цьому виданні було персоналізовано цілий пантеон героїв козацтва та історичних особистостей – С. Разіна, О. Пугачова, К. Булавіна, отамана Платова, генерала П. Краснова [21]. Характерною рисою історичних розвідок антирадянського козацького руху є використання видатних персоналій російської історії з претензією на остаточну істину в трактуванні їх ролі та місця в історії та прагматично-утилітарне використання в системі військово-патріотичного виховання (до речі, ця тенденція простежується й у роботі партійно політичного апарату РСЧА) [7; 8].

Історична пам'ять недавнього радянського минулого стала основою для антикомуністичного виховання козацтва. Основними напрямками політичної публіцистики видання були:

- розкриття терористично-каральної сутності політики «розкозачення», як політики свідомого знищення козацтва більшовиками [12, с. 3];

- аналіз жахливих наслідків колективізації на Дону та Кубані [13];

- порівняння «народного» характеру німецького нацизму та «грабіжницької сутності» російсько-єврейського комунізму [27].

- критика ізоляціоністського характеру радянської влади, що уможливило використання штампованих уявлень про власну країну та закордонне життя у вихованні молоді в СРСР [23].

У зверненні генерала П.М. Краснова до козаків кінцевою метою антибільшовицького козацького руху була визначена необхідність «знищення комунізму всюди, де він може заважати нам отримати те, що нам дається зараз» [15].

Слід зазначити, що попри на сепаратистські тенденції, які існували у козацькому русі впродовж багатьох століть, редакторська політика журналу обстоювала позиції єдності козаків і російського, народу в боротьбі проти комуністичного режиму. Але, цікавим є позиціонування донського козацтва, як «старшого брата в єдиній козацькій родині» [12, с. 3].

Духовною основою для єдності козацтва, на думку видання, є догмати православної церкви. Журнал популяризував релігійні свята та розкривав їх зміст, враховуючи наслідки атеїстичного виховання молодих козаків [3].

В ідеологічній роботі серед козацтва органічно поєднувалися антисемітизм і військовий корпоративізм з нацистським вермахтом. Цікавою у цьому плані є програмна стаття О. Таманського «Націонал-соціалізм і козацтво». На думку автора, єдиним для нацизму та козацтва є турбота про добробут усього народу, колективізм, єдиноначальство («вождізм»), єдина расова чистота, культ праці, поваги до старших. Окремо підкреслено те, що «в євреях козацтво завжди бачило лише руйнівну силу ... тому жоден єврей не міг мати прав громадянина» [27]. М. Васильєв у віршах на честь відкриття 1-го Козацького імені отамана Платова юнкерського училища закликав юнкерів:

«Сломить жидовское засилье
Изгнать навек власть сатаны
Вернуть стране ее всесилье
И это сделать – вы должны» [5].

Репресивно-терористичні методи роботи НК, ОДПУ, НКВС в період громадянської війни та колективізації автори видання пов'язують у своїх публікаціях виключно з особами єврейської національності [2]. Постійне позиціювання комуністичної влади як виключно «більшовицько-жидівської» демонструвало повну духовну єдність колаборантів з нацистами.

Військовий корпоративізм із нацистським вермахтом пропагувався як бойовий союз з метою визволення козацтва. Вже у передовій статті першого номера 25 квітня 1943 р. проголошено: «Рідні козаки! Усі на захист рідного Дону! Усі на допомогу німецьким військам – нашим визволителям!» [14]. Красномовним свідомством колабораціоністської сутності козацького антикомуністичного руху є текст присяги козака, який опублікований в журналі 15 жовтня 1943 р.: «Обіцяю та клянуся Всемогутнім Богом, перед Святим Євангелієм у тому, що буду Вождю Нової Європи та Німецького народу Адольфу Гітлеру вірно служити та буду боротися з більшовизмом до останньої краплі крові...

Цілуо слова та хрест Спасителя мого» [6]. Практично повна компіляція присяги козаків російським імператорам підсилена надмірною релігійною складовою вірності німецьким окупаційним військам та особистості А. Гітлера.

Висновки. Отже, з позицій сьогодення слід визнати справедливість критики сталінської моделі соціалізму у видавничій діяльності журналу. Об'єктивним є й складний спектр причин, який визначив позицію симпатиків ідеї побудови нової держави у союзі з нацистською Німеччиною. Але проголошення тези про бойове братерство з нацистським режимом, який потопив у крові населення Росії, Білорусі та України, визначення себе як союзницької сили гітлерівської коаліції для боротьби з більшовизмом повністю спотворювали «патріотизм» козацтва вермахту. При усій суперечності радянського ладу, терористично-каральній сутності сталінського режиму слід визнати, що мотивація захисників Вітчизни часто визначалася ненавистю до загарбників, бажанням збереження власних культурних констант, права жити та працювати на рідній землі.

1. *Александров К.М.* Русские солдаты Вермахта. Герои или предатели. Сб. статей и материалов / К. Александров. – М.: Яуза. ЭКСМО, 2005. – 752 с.
2. *Аспид.* Есаул поневоле / Аспид // На казачьем посту. – 1943. – № 3. – С. 15–16.
3. *Варфоломеев Н.* 25 апреля / Н. Варфоломеев // На казачьем посту. – 1943. – № 3. – С. 10.
4. *Васильев Н.* Рождение новых казачьих частей / Н. Васильев // На казачьем посту. – 1943. – № 3. – С. 4–8.
5. *Васильев Н.* Юнкерам / Н. Васильев // На казачьем посту. – 1943. – № 8. – С. 14.
6. *Военная присяга казака* // На казачьем посту. – 1943. – № 12. – С. 4.
7. *Гула Р.В.* Співвідношення національного та інтернаціонального у патріотичному вихованні особового складу Робітничо-Селянської Червоної Армії у період визволення України 1942–1944 рр. / Р.В. Гула. – Військово-науковий вісник. Випуск 20. – Львів: АСВ, 2013. – С. 15–28.
8. *Гула Р.В.* Тракткування патріотизму в радянській системі пропаганди та політико-виховної роботи колабораціоністських військово-політичних формувань у 1943 році / Р.В. Гула, Д.Г. Торопчин // Архіви України. – 2014. – № 4. – С. 84–91.

9. Донские атаманы // На казачьем посту. – 1943. – № 7. – С. 16.
10. Донской герой Бакланов // На казачьем посту. – 1943. – № 8. – С. 6–7.
11. *Дробязко С.И.* Под знаменами врага. Антисоветские формирования в составе германских вооруженных сил. 1941–1945 гг. / С.И. Дробязко. – М.: ЭКСМО, 2004. – 608 с.
12. Исторические предпосылки // На казачьем посту. – 1943. – № 3. – С. 2–4.
13. *Кабанов В.* 1930 год / В. Кабанов // На казачьем посту. – 1943. – № 3. – С. 14.
14. *Краснов П.Н.* Обращение к казакам / П.Н. Краснов // На казачьем посту. – 1943. – № 1. – С. 4.
15. *Краснов П.Н.* Обращение к казакам / П.Н. Краснов // На казачьем посту. – 1943. – № 14. – С. 3.
16. *Краснов П.Н.* Исторические очерки Дона / П.М. Краснов // На казачьем посту. – 1943. – № 7. – С. 5–8; № 8. – С. 3–7; № 15. – С. 7–10.
17. *Крикунов П.* Казаки между Гитлером и Сталиным. Крестовый поход против большевизма / П. Крикунов. – М.: ЭКСМО, Яуза, 2005. – 608 с.
18. *Кринько Е.Ф.* В составе вермахта и СС: коллаборационистские казачьи части / Е.Ф. Кринько // Историчні та політологічні дослідження. – 2013. – № 4. – С. 260–269.
19. *Ленизов А.* Под казачьим знаменем. Эпопея Казачьего Стана под водительством Походных Атаманов Казачьих Войск С.В. Павлова и Т.И. Доманова в 1943–1946 гг. Материалы и документы / А.К. Ленизов. – Мюнхен: издание автора, 1970. – 364 с.
20. Обращение к казакам // На казачьем посту. – 1943. – № 14. – С. 2.
21. *Павлов С.В.* Рыцари вольности / С.В. Павлов // На казачьем посту. – 1943. – № 15. – С. 16.
22. Приказ казачьим войскам на Украине 6 июня 1943 г. // На казачьем посту. – 1943. – № 3. – С. 2.
23. *Рождественский В.* Логика НКВД / В. Рождественский // На казачьем посту. – 1943. – № 15. – С. 11–12.
24. Російський державний архів соціально-політичної історії. – Ф. 69. «Центральный штаб партизанского движения при Ставке Верховного Главнокомандования (ЦШПД) (1942-1944)», Оп. 1. «Командование и оперативные отделы ЦШПД». – Д. 862, Л. 46.
25. Сайт Казачьего информационно-аналитического центра [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://kazak-center.ru/load/khronika_kazachestva/1/1/71-1-0-329

26. *Смирнов А.А. Казачьи атаманы / А.А. Смирнов. – М.: Олма-Пресс; Спб.: Издательский дом «Нева», 2002. – 544 с.*
27. *Таманский А. Национал-социализм и казачество / А. Таманский // На казачьем посту. – 1943. – № 7. – С. 9.*
28. *Чуев С. Проклятые солдаты / Сергей Чуев. – М.: ЭКСМО, 2005. – 576 с.*

Надійшла до редакції 12.01.2015 р.

Рецензент: *В.К. Якунін*, доктор історичних наук, професор, професор кафедри української історії та етнополітики, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, м. Дніпропетровськ.

Гула Р.В., Кравец Н.П.

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РЕДАКТОРСКО-ИЗДАТЕЛЬСКОЙ ПОЛИТИКИ ЖУРНАЛА «НА КАЗАЧЬЕМ ПОСТУ» В 1943 ГОДУ, ВО ВРЕМЯ ОСВОБОЖДЕНИЯ УКРАИНЫ ОТ НАЦИСТСКИХ ЗАХВАТЧИКОВ

В статье проанализирована роль журнала «На казачьем посту» в пропаганде идеологии коллаборационизма. Дана характеристика особенностей редакторской деятельности издания. Раскрыты основные направления издательской политики по признанию исторической самобытности казачества, воинствующего антикоммунизма и последовательного антисталинизма, традиционных христианских догматов и русского национализма, антисемитизма и военного корпоративизма с нацистским вермахтом. Рассмотрены основные мероприятия по формированию антисоветского казацкого движения на территории Украины.

Ключевые слова: коллаборационизм, казачество, «Казачий Стан», «На казачьем посту».

Hula R., Kravets N.

MAIN DIRECTIONS OF EDITORIAL AND PUBLISHING POLICY OF THE JOURNAL «ON COSSACK POSITION» IN 1943 DURING UKRAINE LIBERATION FROM NAZI INVADERS

The article analyzes the role of the magazine «On cossack position» in promoting the ideology of collaboration. The characteristic features of editorial publications. Disclosed main areas of publishing policy recognition of the historical identity of the Cossacks, militant anti-communism and consistent antystalinismu traditional Christian dogma and Russian nationalism, anti-Semitism and military corporatism with the Nazi Wehrmacht. The basic steps of forming an anti-Soviet Cossack movement in Ukraine.

Key words: collaboration, Cossacks, Cossack State, «On cossack position».